

blive til Lov. Grunden dertil er ikke mindst den, at efter Lovforslaget fordeles Statens Bidrag for Landkommunernes Vedkommende i Forhold til visse kommunale Udgifters Størrelse. Det forekommer mig og har altid forekommet mig uimodsigeligt, at Kommunerne i Tidens Løb ere komne til at bære meget store Udgifter til Fyldstgørelse af, hvad der langt mindre er den lille Kredses, Kommunekredsens, end det hele Samfunds Interesse. Dersom det er saa, ser jeg ikke rettere end, at det ogsaa er ganske naturligt og ganske rigtigt, at Staten yder et umiddelbart Tilskud til Kommunerne til Afholdelsen af saadanne Udgifter. Det er jo i øvrigt noget, der har været anerkendt ret jævnlige, at Forholdet i Virkeligheden er det, at Kommunerne maa bære Udgifter paa hele Samfundets Vegne, og det har faaet Udtryk paa forskellig Maade. Det har faaet Udtryk bl. a. deri, at store Udgifter, der tidligere bleve baaerne af Kommunerne, ere overtagne af Staten. Jeg tænker her nærmest paa Statens Overtagelse af hele Sindssyge-væsenet her i Landet, en meget betydelig Udgift, der tidligere hvilede provinsielt paa Repartitionsfondene. Og samtidig dermed bestemtes et Bidrag til Kjøbenhavns Kommune, fordi den vedblivende holder sin egen Sindssygeanstalt. Herved har Staten altsaa paa en Maade anerkendt, at disse Udgifter have den Karakter egentlig at være Udgifter for det hele Samfund, der afholdes gennem Kommunen. Men der er en anden Vej, ad hvilken det har fundet Udtryk og bestemt Udtryk, og det er derved, at der er vedtaget forholdsvise Tilskud af Statskassen til andre Udgifter, der ere blevne lagte paa Kommunerne. Jeg behøver kun at minde om Alderdomsfor-sørgelsesloven, hvor Bidraget fra Statens Side er Halvdelen af Kommunens Udgifter. Der er jo ogsaa for nylig vedtaget en Lov om Skolevæsenet, hvor Staten i stort Maal har paataget sig Tilskud til Byernes og Landkommunernes Skolevæsen, som disse tidligere saa at sige bar alene, og samtidig dermed vedtoges et ret klækkeligt Tilskud til Kjøbenhavns Kommune, fordi den skulde vedblive selv at røgte sit Skolevæsen. Jeg tror ikke, jeg behøver at nævne flere Eks-empler derpaa. Jeg mener, det er erkendt, at mange af de Udgifter, som ere blevne paalagte Kommunerne, i Virkeligheden langt mere have Karakteren af at være Udgifter, der afholdes for Samfundet i Almindelighed, end Udgifter, der vedkomme den enkelte Kreds. Og dersom det er saa, forekommer det mig, at det lig-

ger paa den flade Haand, at naar disse Udgifter vokse stærkt, er det rimeligt og billigt, at der af Statskassen ydes et forholdsmæssigt Bidrag dertil. Jeg ser ikke rettere, end at det er dette Lovforslags store Fordel, at det vælger dette til Udgangspunkt for Fordelingen af Statskas-sens Bidrag. Efter Forslaget skulle jo de 40 pCt., som Amtsraadskredsene skulle have, fordeles efter, hvad deres Udgifter til Justits-, Politi-, Fattig- og Medicinal-væsen have udgjort gennemsnitlig i Aarene 1896—99, og de 60 pCt., som tilfalde Sognekommunerne, skulle fordeles imellem dem i Forhold til, hvad deres Udgifter til Skole-væsen, Fattigvæsen og Alderdomsunder-støttelse ere voksede op til nu, sammen-lignet med, hvad de udgjorde i Gennem-snit for Femaaret 1885—89. — Det er en Selvfølge, at Meningerne kunne være meget forskellige om disse snævre Fordelingsreg-ler, om, hvor meget man vil drage ind, og paa hvilken Maade Reglerne skulle virke, enten som absolut eller, som i dette sidste Tilfælde, som relativt i Forhold til Merud-giften lige over for en tidligere Periode — det kan udformes paa en meget forskellig Maade —, men det er Hovedtanken deri, som har min fulde Tilslutning, nemlig den at udmaale Bidraget til Kommunerne i Forhold til de Udgifter, de afholde paa det hele Samfunds Vegne. Dermed er det ogsaa givet, at en Lov med et saadant Fordelingsgrundlag kan vedtages som en varig Lov. Det gælder ikke om en Lov, hvor man henviser Bidragene til at fyldestgøre Øjeblikkets Krav, hvor store de saa end ere. Ingen kan sige, at de ville egne sig til at være varige i samme Maal lige over for andre Krav som i dette Øjeblik.

I Lovforslaget er der en særlig Regel om Benyttelsen af Bidraget, som tager Sigte paa den nuværende Nødtilstand for Hartkornet. Det er Reglen i § 5 om, at det, som hver Sognekommune faar, forlods skal tjene til en Nedsættelse af Hartkorns-bidragene til det, som de gennemsnitlig ud-gjorde i Aarene 1885—89, førend den vanskelige Periode kom, og altsaa ikke direkte komme Formue- og Lejlighedsbidra-gene til gode. Det finder jeg er fuldt for-svarligt, saaledes som Forholdene ere for Tiden. Men selve Loven indeholder jo ogsaa en anden Bestemmelse, som jeg an-tager særlig af Hensyn til, at saadanne snævre Forhold ere saa foranderlige, at det ikke vil være rigtigt at vedtage en stedsevarende Lov med saadanne ekseption-elle Bestemmelser i. Jeg nævnte nys Bi-